

REGIONÁLNE DISPARITY A VNÚTORNÉ IMPULZY REGIONÁLNEHO ROZVOJA A PODPORA PREKONÁVANIA ICH NEGATÍVNYCH DÔSLEDKOV PROGRAMAMI CEZHRAŇNEJ A MEDZIREGIONÁLNEJ SPOLUPRÁCE

Maroš Finka

Je veľa dôvodov na uvažovanie o nevyhnutnosti existencie, či negatívnom pôsobení regionálnych disparít, o ich premenách a novom definovaní, najmä pokiaľ ide o sociálne disparity. Štrukturálne zmeny slovenskej ekonomiky, postupné zavádzanie trhového mechanizmu, nerozvinutá komunikačná a technická infraštruktúra, ale predovšetkým geografické podmienky SR a voľná medzi-regionálna konkurencia na trhu investícií v celoeurópskom kontexte vedú síce na jednej strane k prehľbovaniu regionálnych disparít, na druhej strane však poskytujú impulzy pre využitie špecifických lokálnych a polohových potenciálov jednotlivých regiónov.

Vývoj regionálnych disparít, v ich pozadí stojaca sociálna dynamika a tiež procesy migrácie obyvateľstva, ktoré sú nimi vyvolané, to všetko poukazuje na to, že rozdiely v životných podmienkach a v obyvateľstvom vnímaných a identifikovaných výhodách, či nevýhodách istej lokálnej, alebo regionálnej situácie sú výrazným stimulom jeho individuálneho správania sa. Preto sa stávajú dôležitým faktorom pre politické rozhodnutia, resp. rozhodnutia štátnej správy a samosprávy, ktorých cieľom je dosiahnutie pozitívneho a trvalého rozvoja regiónu.

Paralelne s priestorovými disparitami prehľbujú sa na Slovensku v súčasnosti disparity sociálne, ktoré sa spravidla tiež viažu a koncentrujú regionálne. Odbúranie dlhodobých väzieb pracovnej sily na pracovné miesta, tlak na zvyšovanie efektívnosti podnikov v medzi-regionálnej a medzinárodnej konkurencii, prehĺbenie diferencovanosti spoločnosti na relatívne malý podiel "dobře zarábajúcich" a obrovský podiel obyvateľov variujúcich tesne nad hladinou životného minima, to všetko smeruje k novému rozvrstveniu spoločnosti a individualizácii potrieb, nárokov a postojov, a tým k vzniku negatívneho sociálneho napätia, ktoré je tiež výrazne priestorovo diferencované.

Preto sa problematike regionálnych disparít venuje v krajinách EU osobitná pozornosť, a to nielen na poli sociálneho a priestorového výskumu, ale aj, či predovšetkým na poli konkrétnych opatrení na odstránenie ich negatívneho pôsobenia a na podporu využitia regionálne špecifických rozvojových potenciálov.

Ako sme už uviedli, regionálne disparity sú podmienené radom faktorov, medzi ktorými sú dominantné faktory geografické, a to ak lokálne (napr. klíma, prírodné zdroje, morfológia terénu, pôda) ako aj polohové (poloha v rámci kontinentu, spoločenstva štátov, štátu, dopravných trás, prírodných koridorov a celkov atď.). Tieto faktory na jednej strane môžu pôsobiť výrazne obmedzujúco, napríklad brániť, či sťažovať rozvoj istých ekonomických aktivít. Napr. rozvoj pestovania istých poľnohospodárskych plodín limituje trvalý vlhový deficit regiónu vzhľadom na to, že jeho prekonanie zavlažovaním pôdy znamená zvyšovanie nákladov, a tým zníženie cenovej konkurencieschopnosti na voľnom trhu).

Na druhej strane jedinečnosť týchto faktorov môže byť pri splnení istých predpokladov zdrojom ekonomického rastu regiónu. Spravidla však efektívne využitie regionálnych špecifik je viazané a ich zhodnotenie na trhu oveľa širšom, ako je samotný región a jeho

okolie, ale dokonca aj širšom, ako je štát (a nielen tak malý ako je SR). A to je dôvod, prečo v posledných rokoch získala cezhraničná a medziregionálna spolupráca ako nástroj lokálneho a regionálneho ekonomického rozvoja osobitný význam a prečo je podporovaná radom programov Európskej únie rovnako v štátoch EU, ako aj v asociovaných štátoch EU, ku ktorým patrí i SR.

Po roku 1999 sa očakáva podstatná zmena štruktúry podporných programov EU, avšak už teraz je možné s istotou povedať, že podpora cezhraničnej spolupráce bude i naďalej jednou z priorit. Informácia o aktivitách EU na poli cezhraničnej spolupráce prístupných i regiónom a sídlam SR, a to nielen ležiacim na hranici EU, môže byť v mnohom inšpiratívna a poučná. Takáto medzinárodná spolupráca umožňuje práve prekonanie negatív a zhodnotenie pozitív regionálnych špecifik. Na jej báze sa nevýhoda periférnej pozície v rámci územia štátu môže zmeniť na obrovskú výhodu blízkosti ku kooperujúcemu zahraničnému partnerovi, nevýhoda špecifických geografických podmienok obmedzujúcich niektoré ekonomické aktivity sa môže zmeniť na obrovskú výhodu jedinečnosti v medzinárodnej ponuke špecifických aktivít turistického ruchu alebo ich špecifických kombinácií, pestovaní plodín so zvláštnymi nárokmi, špecifickej profesnej skladbe obyvateľstva s ich zručnosťami a skúsenosťami atď.

Pre skutočné zhodnotenie vlastného potenciálu je predovšetkým potrebné ho poznať, poznať jeho štruktúru a špecifiká v porovnaní s konkurenčnými regiónmi či sídlami, vedieť ako je ho možno efektívne využiť, mať adekvátne možnosti pre jeho umiestnenie na medzinárodnom trhu. Jedinou efektívnou cestou je integrácia do medzinárodných štruktúr, zapojenie sa do cezhraničnej dvojstrannej i multilaterálnej spolupráce, využitie zahraničných skúseností, ponúknutie svojich skúseností na báze skutočného partnerstva.

EU podporuje cezhraničnú spoluprácu od konca osemdesiatych rokov predovšetkým zavedením iniciatívy EU s názvom Interreg. Na základe úspešného priebehu programu Interreg I (1990-93) Rada Európy na svojom zasadnutí v Edinburhu označila cezhraničnú spoluprácu ako prioritu medzi iniciatívami EU pre nasledujúce obdobie fungovania tzv. Štrukturálnych fondov EU. V rámci programu Interreg IIA, ako kľúčového programu v rámci Iniciatívy Interreg II, bolo v období rokov 1994-1999 podporovaných 59 operačných programov. Navyše bol iniciovaný program Interreg IIB s cieľom kompletizácie energetických sietí a od roku 1996 aj program Interreg IIC s ťažiskom v oblasti medzinárodných aspektov priestorového plánovania.

V roku 1994 bola z iniciatívy Európskeho parlamentu vytvorená osobitná položka v rámci rozpočtu programu Phare (podporného programu EU pre reformné krajiny strednej Európy) a s cieľom podporiť cezhraničnú spoluprácu na hraniciach s členskými štátmi EU - vzniká program Phare CBC (Cross-Border Cooperation - cezhraničná spolupráca), pokračujúci až do roku 1999 ako súčasť stratégie prípravy krajín strednej Európy na vstup do EU.

Podobne z iniciatívy Európskeho parlamentu bol spustený program TACIS na podporu procesov transformácie v štátoch bývalého Sovietskeho zväzu a Mongolsku. Od roku 1996 obdobne ako v rámci programu Phare, aj tu vzniká program Tacis CBC zameraný na cezhraničnú spoluprácu na hraniciach Ruska, Ukrajiny, Bieloruska a Moldavska s Fínskom a krajinami strednej Európy a na námorných hraniciach v Baltickom mori.

Ďalšou iniciatívou Rady Európy v rámci programu Phare je program CREDO, ktorý sa zameriava na cezhraničnú spoluprácu regiónov na hraniciach medzi reformnými štátmi strednej Európy a na ich hraniciach so štátmi bývalého Sovietskeho zväzu. Týmto programom sa prakticky završuje pokrytie regionálnej spolupráce na všetkých európskych hraniciach programami EU.

Od roku 1990 sa rozvíjajú aj programy podpory inter-regionálnej spolupráce na vonkajších hraniciach Európskej únie. Program ECOS-Overture beží od roku 1990/91 pokrývajúci široký záber aktivít. Tento program podporuje projekty medziregionálnej spolupráce lokálnych a regionálnych právnych orgánov EU a strednej a východnej Európy, krajín Stredomoria a krajín bývalého Sovietskeho zväzu. Od roku 1994 poskytuje program Phare CBC doplnkové financovanie pre partnerov v nečlenských krajinách EU v rámci projektov tohto programu.

V rámci inter-regionálnej spolupráce sú v EU realizované i špecializované programy, ako napr. MED na podporu regionálnej spolupráce v rôznych oblastiach v stredomorskom priestore.

V rámci programov Tacis a Phare sa rozvíjalo od roku 1992 niekoľko podprogramov s úlohou podporiť špeciálne cieľové skupiny a špeciálne aktivity, avšak so spoločným cieľom - výmenou skúseností a transferom know-how. Aktivity v rámci programu "Phare and Tacis Democracy" boli zamerané na posilnenie pluralitnej demokratickej spoločnosti, úlohy práva a rešpektovanie ľudských práv. Program "Phare Partnership" podporuje neziskové organizácie vo verejnej i privatej sfére podieľajúce sa na rozvoji ekonomiky. Program "Phare and Tacis LIEN" má za cieľ podporiť aktivity sociálneho sektoru zamerané na integráciu nezamestnaných, žien, postihnutých a inak znevýhodnených skupín obyvateľstva do pracovného procesu podporou ich umiestnenia na trhu práce.

Vo sfére podnikania a osobitne malého a stredného podnikania (SME) pôsobia program "Phare-Tacis Joint Venture Programme" (JOP) poskytujúci pomoc pri zakladaní podnikov Joint Venture v krajinách strednej a východnej Európy a bývalých krajinách Sovietskeho zväzu a program "Phare Small and Medium-sized Enterprises Cooperation Programme" (COOPME) obsahujúci množstvo aktivít určených na podporu rozvoja malých a stredných podnikov inštitucionálnou podporou a kapacitným dobudovaním podnikateľských komôr, podporu vytvárania združení v rámci reformných krajín, sprostredkovaním kontaktov, podporou dohôd medzi EU krajinami a reformnými krajinami, školiacimi aktivitami a transferom know-how.

Tri hlavné programy cezhraničnej spolupráce Interreg IIA, Phare CBC a Tacis CBC sú podporované v kombinácii finančných zdrojov. Aktivity týchto programov v rámci štátov EU sú financované z pro-

gramu Interreg IIA a aktivity v rámci reformných štátov z programu Phare CBC a Tacis CBC. To znamená, že aktivity na vonkajších hraniciach EU sú financované dvoma komplementárnymi programami. Obdobne program ECOS Overture je založený na báze kofinancovania z Európskych štrukturálnych fondov a fondov programu Phare a Tacis.

V prípade programov inter-regionálnej spolupráce nie je princíp spolufinancovania z rôznych zdrojov EU pravidlom. Projekty v rámci programu Phare and Tacis Democracy, programu Phare and Tacis LIEN a programu Phare Partnership sú financované výlučne z rozpočtu týchto programov.

V krajinách EU sú za manažment programov cezhraničnej spolupráce zodpovedné národné orgány, pričom v niektorých krajinách EU boli tieto právomoci delegované na regionálnu, resp. lokálnu úroveň. V reformných štátoch sa na manažmente podieľajú národné orgány s rôznym stupňom zainteresovania orgánov EU. Naopak programy podporujúce inter-regionálnu spoluprácu sú zväčša riadené Európskou komisiou a Agentúrou pre manažment programov (Programme Management Agency), ktorá koná v mene Európskej komisie.

PROGRAMY MEDZI-REGIONÁLNEJ SPOLUPRÁCE

Program ECOS-Overture je programom Európskej komisie pre podporu spolupráce medzi regiónmi, mestami a inými lokálne viazanými organizáciami v EU a ich partnermi v strednej Európe, krajinách bývalého Sovietskeho zväzu a krajinami Stredomoria. Tento program má 4 základné ciele:

- 1/ nadviazanie spolupráce medzi partnermi na lokálnej a regionálnej úrovni v rôznych oblastiach s cieľom podporiť výmenu skúseností prostredníctvom transferu know-how, ako aj rozvinutím spoločných projektov,
- 2/ zlepšenie akcieschopnosti a zdokonalenie metód inicializácie ekonomického a sociálneho rozvoja v krajinách strednej Európy, krajinách bývalého Sovietskeho zväzu a krajinách Stredomoria ako aj menej rozvinutých regiónoch EU,
- 3/ príspevanie k regionálnemu rozvoju a modernizácii regionálnych a lokálnych orgánov zodpovedných za rozvoj poskytovaním príkladov ako príspevanie k pozitívnym zmenám v súčasných spoločenských podmienkach na báze modelových riešení v samotnom regióne, ktoré sa môžu stať príkladom pre iné oblasti daný región a pre susediace regióny,
- 4/ podpora stratégie integrácie reformných štátov do EU oboznámením sa partnerov v dotknutých štátoch s politikou EU.

Pre roky 1997- 1999 bol program ECOS Overture dotovaný celkovou čiastkou 27 mil. ECU využívanou na tzv. veľké projekty a mikro-projekty.

V prípade "veľkých" projektov sa na projekte zúčastňujú 3-7 partneri, z toho aspoň dvaja z krajín EU a jeden z reformných krajín. Projekty musia byť zamerané na oblasti, v ktorých majú lokálne a regionálne správne orgány príslušné kompetencie a ktoré sú pre rozvoj príslušných správnych celkov potrebné a prioritné. Žiadateľ o podporu si môže vybrať z piatich oblastí aktivít:

- skvalitnenie pracovných metód orgánov verejnej správy,
- skvalitnenie prístupu na európsky trh a skvalitnenie služieb zameraných na túto oblasť,
- rozvoj lokálneho potenciálu, špeciálne v oblasti tvorby pracovných miest,

- vytvorenie centier na podporu integrácie žien do ekonomického života,
- ochrana a zlepšenie životného prostredia.

V prípade "mikro-projektov" je možná podpora len projektov lokálnych a regionálnych správnych orgánov EU a strednej Európy. Projekt musí byť podaný aspoň jedným partnerom z EU a jedným zo strednej Európy, pričom partner z krajín mimo EU by mal byť relatívne neskúsený v medzi-regionálnej spolupráci. Pre tieto projekty je možné zvoliť si ľubovoľnú oblasť spolupráce, ktorá je relevantná pre orgány lokálnej a regionálnej správy.

Program Phare and Tacis Democracy bol zavedený v roku 1992 ako časť iniciatívy Európskeho parlamentu na podporu demokracie v Európe. Hlavným cieľom tohoto programu je podpora koncepcie pluralistickej demokratickej spoločnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv a základných slobôd na všetkých úrovniach spoločnosti od vlády a parlamentu cez lokálnu a regionálnu správu, médiá až po profesné združenia a asociácie. Program sa zameriava najmä na:

- nadobudnutie vedomostí a techník parlamentárnej praxe a organizácie iniciatív nadstraníckych skupín členov parlamentu a lokálnych samosprávnych orgánov,
- podporu nevládných organizácií a asociácií, ktoré môžu svojou činnosťou prispievať permanentne k podpore pluralistickej demokratickej spoločnosti,
- transfer špecifických skúseností a technických zručností vo vzťahu k demokracii a úlohe práva zameraný na profesné skupiny a asociácie.

Program podporuje rôzne činnosti podporujúce mimovládne organizácie a transfer zručností a skúseností na poli parlamentárnej praxe, verejnej správy a riadenia s cieľom zvýšiť transparentnosť správnych a iných rozhodovacích procesov, občiansku výchovu, prevenciu konfliktov, ochranu ľudských práv a nediskriminačné praktiky, aktivity podporujúce slobodu médií a občiansky dohľad nad ochrannými štruktúrami štátu.

Program sa realizuje vo forme GRANT AID FACILITY pre mimovládne neziskové subjekty na podporu implementácie akčných projektov, ktorých realizáciou sa sleduje jeden, alebo viacero vyššie uvedených cieľov programu. Podporované sú dva typy projektov: makro-projekty, pri ktorých grantová podpora dosahuje 10 - 200 tis. ECU a pokrýva maximálne 80% celkových nákladov na projekt a mikro-projekty, ktorých podpora grantom predstavuje 3-10 tis. ECU a pokrýva do 90% celkových nákladov projektu. Podmienkou získania grantu je účasť najmenej dvoch krajín, spravidla jedného z EU a jedného z reformných štátov zapojených do Phare, alebo Tacis programov. Je výnimočne možné grant udeliť tiež projektom z dvoch reformných štátov zapojených do Phare alebo Tacis programu, ak nositelia programu dokážu požadovanú mieru skúseností a schopností. Maximálna doba trvania projektu je 36 mesiacov.

Program Phare Partnership začal v roku 1993. Jeho hlavnými cieľmi sú:

- podpora udržateľného ekonomického rozvoja;
- podpora inštitucionálneho posilnenia decentralizovaných neziskových organizácií prispievajúcich ku procesu lokálneho ekonomického rozvoja;
- utvorenie a posilnenie trvalého partnerstva a sietí medzi decentralizovanými organizáciami založenými v EU a štátoch strednej

Európy so zameraním na výmenu skúseností, zručností v oblasti lokálneho ekonomického rozvoja;

- iniciovať rozvoj občianskej spoločnosti a podporiť dialóg a spoluprácu v oblasti lokálneho rozvoja medzi decentralizovanými súkromnými a verejnými organizáciami a orgánmi.

Podporované v rámci tohoto programu sú projekty, ktorých aktivity sú zamerané na:

- lokálny a regionálny rozvoj,
- rozvoj podnikania a obchodu,
- rozvoj ľudských zdrojov a školiace aktivity,
- socio-ekonomický rozvoj.

Nositeľmi podporovaných projektov môžu byť neziskové organizácie rovnako zo súkromného sektoru (mimovládne organizácie, profesionálne asociácie, centrá pre malé a stredné podnikanie, obchodné únie, občianske združenia, turistické asociácie), ako aj z verejného sektoru, ak sú nezávislé od vlády a nie sú zapojené do tvorby štátnej politiky (napr. obce, obecné rady, regionálne samosprávy, obchodné komory, agentúry regionálneho rozvoja).

Podpora EU pre tieto projekty v rozsahu 8-200 tis. ECU je podmienená 30% spolufinancovaním pri projektoch bilaterálnych a 20% pri projektoch multilaterálnych.

Program Phare/Tacis LIEN je jedným z kľúčových programov EU v sociálnej oblasti s cieľom zvýšiť aktivitu mimovládnych organizácií v oblasti podpory znevýhodnených skupín obyvateľstva (ako napr. nezamestnaných, žien, bezdomovcov). Hlavným cieľom tohoto programu je:

- stimulovať iniciatívu a posilniť kapacitu mimovládnych a neziskových organizácií pracujúcich v sociálnej oblasti,
- podporiť rozvoj výmeny skúseností a spolupráce medzi mimovládnyimi organizáciami z EU a reformných krajín zapojených do programov Phare a Tacis.

Podporovanými aktivitami sú:

- aktivity zamerané na zlepšenie zdravia žien a ich profesionálnych zručností,
- aktivity smerujúce na zaistenie sociálnej integrácie nezamestnaných, na okraji spoločnosti žijúcich častí populácie vrátane príslušníkov menších a tých, ktorí potrebujú špeciálnu starostlivosť,
- podporu znevýhodnených cieľových skupín obyvateľstva (starých, detí, bezdomovcov, obetí AIDS a pod.).

Projekty musia zahŕňať minimálne dve partnerské organizácie. Tieto organizácie musia byť mimovládne, neziskové, musia byť oficiálne registrované ako mimovládne a z EU, alebo krajiny participujúcej na programe Phare, alebo Tacis. Spravidla projekty zahŕňujú jedného partnera z EU a druhého mimo EU, avšak sú možné aj multilaterálne projekty.

Tento program sa financuje vo forme grantov. V roku 1997 boli subvencované makroprojekty trvajúce 24 mesiacov partnerov s predchádzajúcimi skúsenosťami zo spolupráce sumou 10-200 tis. ECU, pokrývajúcou do 80% celkových nákladov projektu. Pre začínajúce mimovládne organizácie boli určené mikro-projekty podporené sumami 3-10 tis. ECU, pokrývajúce do 90% nákladov projektov.

Program Phare-Tacis Joint Venture (JOP) sa rozvíja od roku 1991 s cieľom pomôcť šíreniu joint venture podnikov s partnermi v strednej a východnej Európe. Ide o také podniky, na kapitálovom

vklaďe ktorých sa podieľajú krajiny EU aspoň 75%-tným podielom a ktoré sú založené v súlade s legislatívou danej krajiny strednej, alebo východnej Európy. O podporu sa môžu uchádzať projekty bez obmedzenia odvetvia, teda rovnako v oblasti výroby, ako aj služieb. Výnimkou sú finančné služby, ktoré sú z podpory týmto programom vylúčené. Priorita je položená na malé a stredné podniky EU s maximálne tisíc zamestnancami.

Tento program ponúka dva druhy podpôr. Predovšetkým ide o podporu podnikom malého a stredného podnikania pri vytváraní a expanzii joint venture, a to v troch prípravných fázach:

- fáze posudzovania - JOP môže pokrývať časť z nákladov na tzv. "feasibility study" s cieľom vyhľadania možností založenia joint venture. Podpora v tejto fáze môže byť do výšky 150 tis. ECU;
- fáze spolufinancovania, počas ktorej je vytvorený, alebo rozšírený joint venture. Podpora sa sústreďuje na prebratie časti rizika vyplývajúceho z realizácie joint venture do výšky 2 mil. ECU;
- fáze technickej asistencie, ktorá je zameraná na podporu nového, alebo existujúceho joint venture spolufinancovaním školiacich aktivít, technickej pomoci a transferu know-how. EU podpora do výšky 50% nákladov môže dosiahnuť výšku 250 tis. ECU.

Phare Small and Medium-sized Enterprises Cooperation - COOPME (Program Phare pre spoluprácu malých a stredných podnikov) má za úlohu:

- zlepšenie štruktúry asociácií, obchodných komôr a iných organizácií malých a stredných podnikov (SME) a poskytovanie školenia ich pracovníkom;
- rozvoj vzťahov a bilaterálnej spolupráce medzi asociáciami CME v krajinách strednej a východnej Európy a v EU;
- transfer know-how do CME v strednej a východnej Európe a poskytovanie školenia ich zamestnancom.

Ciele tohoto programu je možné naplňovať nasledujúcimi aktivitami:

- projektmi podporujúcimi CME-asociácie vrátane školenia ich zamestnancov;
- projektmi podporujúcimi agentúry regionálneho rozvoja a podobné inštitúcie vrátane školenia zamestnancov pre špeciálne sektory;
- projektmi rozšírenia a rozvoja existujúcich štruktúr a sietí EU pre

CME o krajiny strednej a východnej Európy (napr. EBN/BICs, BC-Net, Euro-Info Centres, Europartneriat, Interprise;

- projektmi partnerstva medzi CME a kooperačnými podnikateľskými projektmi Východ-Západ;
- projektmi partnerstva medzi obchodnými a priemyselnými komorami;
- dvoma projektmi výmen tzv. ESSN (European Senior Service Network) a ITA (Industrial Training Attachment) zameranými na výmenu a školenie manažérov v krajinách strednej a východnej Európy.

Popis jednotlivých programov a podmienok účasti v nich nie je vyčerpávajúci. Jeho cieľom bolo podať základnú informáciu ako podnet pre aktivity regiónu zamerané na zhodnotenie vlastného rozvojového potenciálu a prípadné využitie dostupných finančných a kapitálových, skúsenostných a vedomostných zdrojov resp. zhodnotenie vlastných zdrojov v rámci medzinárodnej spolupráce. Podrobné informácie sú dostupné u príslušných subjektov štátnej správy v SR, zastupiteľstve EU v SR, Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania ako aj v sieti Internet. Aj uvedený prehľad programov ukazuje, že problém prekonávania negatív vyplývajúcich z regionálnych disparít je celoeurópskym problémom a je rad možností ako získať podporu pre jeho prekonanie. Základnom úspechu pri jeho riešení je však vždy iniciatíva v samotnom regióne.

Doc. Ing. arch. Maroš Fínka, PhD.

FA STU Bratislava

Local expert LACE-PHARE CBC

Poznámka redakcie:

Je samozrejme, že regionálnymi disparitami sa zaoberá tiež Sekce regionální politiky a Sekce evropské integrace Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Této problematice, která ostatně byla zmíněna už v čísle 5/98 Urbanismu a územního rozvoje (Hana Veselá: Zásady regionální politiky vlády České republiky), se budeme na stránkách časopisu průběžně věnovat.